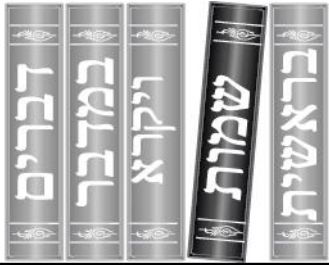

אלבום המשכן שלי

"אמר הקדוש ברוך הוא לישראל:

נתתי לכם את התורה.

לפרוש הימנה – איני יכול!

לומר לכם: 'אל תטלוה' – איני יכול!

אלא: בכל מקום שאתם הולכים, בית אחד עשו לי שאדור בתוכו.

שנאמר ועשו לי מקדש."

(מדרש שמות רבה לג, א)

1

מורים יקרים*,

מעשה המשכן והשראת השכינה בו הם שיאו של חומש שמות, כפי שנאמר כבר בשליחותו הראשונה של משה לבני ישראל בימי השעבוד הקשה:

"וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֻלַת מִצְרַיִם... וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם

וְהִיִּיתִי לְכֶם לֵא-לֹהִים". (שמות, ו, 1-2).

לקיחה זו של עם ישראל ובחירתו לעם ה' "מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה"

(שמות ז, ו), באה לידי ביטוי במשכן, בהשראת השכינה בו. המשכן ולאחר מכן

המקדש הם הלב והמרכז של חיי העם, תחילה במדבר ולאחר מכן בשילה

ובירושלים:

"ועשו לי משכן ושכנתי בתוכם. בתוכו לא נאמר אלא בתוכם".

המשימה תעסוק בהיכרות עם כלי המשכן – מיקומם והשימוש בהם (שלב 1),

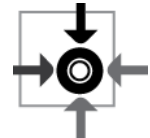
וכן בקשרים שבין המשכן ובין מקום עבודת ה' בימינו – בית הכנסת (שלב 2).

אלבום המשכן שלי

ידע קודם

1. פרקי הציווי על המשכן בספר שמות (כה-ל, לח) לפי תכנית הלימודים לכיתה ג ;
2. מבנה המשכן, לרבות חלקיו, פָּלְיו וחומריו ;
3. המשכן כבית לה' – בני ישראל בונים בית לה' מְנַדְבַת לָבָם : מהות המשכן ותפקידו בחיי הרוח של עם ישראל.

יעדי המשימה והמיומנויות הנבדקות

1. איתור הפריטים והסדר שלהם במשכן (שלב 1) ;
2. שימוש במקורות וציטוט מהפסוקים (שלב 2) ;
3. קישור בין פריטים המוזכרים בפסוקים – כלי המשכן, ובין פריטים בבית הכנסת בימינו (שלב 2).

התנאים לביצוע המשימה

1. עבודה אישית בכיתה ובבית ;
2. שני שיעורים בכיתה ועבודה בבית.

התוצר המצופה מהתלמיד

אלבום המשכן (אלבום אישי) הכולל :

1. תרשימים של המשכן, שבהם איורים צבועים ומודבקים ;
2. תמונות מבית הכנסת וציטוטים מהפסוקים המתאימים לכל תמונה.

החומרים לביצוע המשימה

1. המשימה לתלמיד - "אלבום המשכן שלי", שבה אמצעי העזר האלה : איורים של כלי המשכן, תרשים של חצר המשכן, תרשים של המשכן, דף מקורות ובו פסוקים המתארים את כלי המשכן ואת השימוש בהם, מכתב להורים לקראת הביקור בבית הכנסת ;
2. מחברת או קלסר ליצירת אלבום המשכן ;
3. ספר שמות ;
4. כלי כתיבה, צבעים (צהוב, חום וכתום), מספריים ודבק ;
5. מצלמה.

הנחיות לביצוע המשימה

להלן שלבי המשימה וההנחיות לביצועה:

שלב 1: יצירת המשכן

כל תלמיד יקבל איורים של כלי המשכן, תרשים של חצר המשכן ותרשים של המשכן. התלמיד יצבע את כלי המשכן לפי ההנחיות, יגזור את האיורים הצבועים של כלי המשכן וידביק אותם במקומם בתרשים (את כלי המשכן – בקודש ובקודש הקודשים – יש להדביק בתרשים המשכן).
 התלמיד יכתוב את השם של כל כלי מתחת לאיור המתאים לו, וכמו כן יכתוב מה שייך לכלי (לפי ההנחיות).
 התלמיד ידביק את התרשים באלבום המשכן שלו. יש להנחות את התלמידים להשאיר במחברת או בקלסר עמוד ריק לשער האלבום.
שימו לב! כאשר מדפיסים את דפי המשימה לתלמיד, יש להדפיס את תרשים חצר המשכן ואת תרשים המשכן בדפים נפרדים (הדפיסו על צד אחד של הדף).

שלב 2: ביקור בבית כנסת

יש שתי אפשרויות לבקר בבית כנסת – בליווי הורה או בליווי המורה באופן קבוצתי.

- בליווי הורה:** התלמיד יבקר בבית כנסת עם אביו או עם אמו. יש לשלוח מכתב להורים בנוגע לביקור בבית הכנסת (דגם המכתב מצורף בעמ' 7 של מדריך זה). על ההורים לקבוע עם גבאי בית הכנסת מתי להגיע. אפשר לבקר בבית הכנסת ביום חול, לא בשעת התפילה כדי לא להפריע למתפללים וכדי לאפשר לבנות להיכנס לעזרת הגברים.
- בליווי המורה, בקבוצה:** בכיתות שבהן יש תלמידים שאינם יכולים לגשת לבית הכנסת עם הוריהם בשל סיבות שונות, ייקח המורה את התלמידים כקבוצה לבית הכנסת הסמוך לבית הספר.

יש להצטייד במצלמה לקראת הביקור. המורה צריך לכוון את התלמידים לזהות פרטים, סמלים או פריטים אמנותיים (כגון ציורים, רקמות) הקשורים לנלמד בפרשות המשכן. במהלך הביקור בבית הכנסת התלמיד יצלם פרטים אלה, או יצטלם לידם. כמו כן כל התלמידים יצטלמו ליד ארון הקודש בשל היותו המרכז של בית הכנסת.
 התלמידים ידפיסו את התמונות וידביקו אותן על דף חדש באלבום. לצד כל תמונה יצרפו התלמידים פסוק מדף המקורות שבמשימה!
 אפשר להציע לתלמידים לקשט את האלבום, להכין דף שער ועוד.

שלב 3: שיחה וסיכום

יש לשים לב לכך ששלב 3 אינו מצוין בחוברת לתלמיד מאחר ששלב זה הוא שיחה ודיון בהובלת המורה. לאחר שתושלם המשימה חשוב לשוחח עם התלמידים בכיתה על הביקור בבית הכנסת ועל תהליך העבודה. שיחה זו היא הזדמנות לעבד את החוויה ולאפשר לכל אחד מן התלמידים להציג את האלבום שלו לפני הכיתה.
 לאחר השיחה אפשר להוסיף למשימה שלב רביעי, שבו יסכם כל תלמיד בכתב את תהליך היצירה של אלבום המשכן שהכין. אפשר לכוון את התלמידים באמצעות שאלות מנחות. לדוגמה:

- מה למדתם בכל שלבי המשימה?
- במה הצלחתם במיוחד?
- ממה נהניתם במיוחד?
- האם היה משהו קשה?

הערה: שלב 3 והשלב האופציונאלי 4 אינם כתובים בחוברת לתלמיד.

¹ "דף מקורות – כלי המשכן ושימושם", אלבום המשכן שלי, המשימה לתלמיד, עמ' 7-9

המחווון הוא כלי שמאפשר למורה להעריך את רמת הביצוע של התלמיד במשימה. אין לתת ציון, אלא יש לכתוב לתלמיד משוב בנוגע לביצוע המשימה בכל שלב. חשוב לנסח את ההערות באופן חיובי. להלן הנושאים שיש לתת עליהם את הדעת – ברמת התוצר וברמת תהליך העבודה.

הנושא	רמת הביצוע		השגת היעד	קרוב להשגת היעד	בתחילת הדרך
	הקריטריון	הביצוע			
שלב 1: כלי המשכן ומקומם	איתור וזיהוי מאפיינים של כלי המשכן	איתור וזיהוי של כל שמות כלי המשכן; צביעת האיורים לפי ההנחיות; שיוך הפריט המתאים לכל אחד מהכלים.	איתור וזיהוי של כל שמות כלי המשכן; צביעת האיורים לפי ההנחיות; שיוך הפריט המתאים לכל אחד מהכלים.	איתור וזיהוי של כל שמות של חלק מכלי המשכן.	איתור וזיהוי השמות של חלק מכלי המשכן.
	איתור מקום הכלים במשכן וסידור בתרשים	כל הכלים מסודרים במקומם כראוי.	הכלים מסודרים לפי קבוצות (בחצר המשכן ובמשכן) אולם יש טעות במיקום אחד או שניים מהכלים בתוך הקבוצה.	הכלים מסודרים לפי קבוצות (בחצר המשכן ובמשכן) אולם יש טעות במיקום אחד או שניים מהכלים בתוך הקבוצה.	הכלים אינם מסודרים כראוי, יש בלבול בין כלי המשכן ובין הכלים בחצר המשכן.
שלב 2: בית הכנסת כ"מקדש מעט"	קישור בין המשכן ובין פריטים בבית הכנסת, שימוש במקורות וציטוט מהפסוקים	צילום ציורים, קישוטים או סמלים הקשורים למשכן, בליווי נימוק הקשור לשם, לצורתם או לכל דבר אחר שקושר אותם לכלי המשכן; ציון הפסוקים המתאימים לכל התמונות שצולמו, והסבר המביע את הקשר בין התמונות ובין הפסוקים. (אפשר לתת הערכה מיוחדת לציון קשרים יצירתיים במיוחד או לקשרים מופשטים, לדוגמה "נר התמיד").	צילום ציורים, קישוטים או סמלים הנוגעים למשכן; ציון הפסוקים המתאימים רק לחלק מהתמונות שצולמו, או שחסר הסבר הקושר בין התמונות שצולמו ובין הפסוקים.	צילום ציורים, קישוטים או סמלים הנוגעים למשכן; ציון הפסוקים המתאימים רק לחלק מהתמונות שצולמו, או שחסר הסבר הקושר בין התמונות שצולמו ובין הפסוקים.	צילום ציורים, קישוטים או סמלים שאינם נוגעים למשכן; או אין קשר בין התמונות שצולמו ובין הפסוקים.
	מיומנויות כלליות: עיצוב האלבום ומראהו		המשוב הנוגע לעיצוב האלבום ומראהו יימסר בכתב ויעסוק בעניינים האלה: האם האלבום מסודר? האם הוא כתוב באופן ברור? האם הוא מקושט? האם יש בו כותרות? ועוד.		

שמות

השגת היעד – הפריט מלווה בפסוק ובהסבר על הבחירה ועל הקשר בין הפסוק ובין המשכן.

ועֲשִׂיתָ שֻׁלְחַן עֲצֵי נֹטִים

שולחן הלימוד
בבית הכנסת
הזכיר לי את
שולחן לחם
הפנים שבמשכן.

ועֲשִׂיתָ פְּרֹכֶת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְנֹשֵׁט מְשֻׁרָר
וְהַבְדִּילָה הַפְּרֹכֶת לְכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים .

פרוכת יפה בבית הכנסת
שבו אבא שלי מתפלל
דומה לפרוכת שהייתה
במשכן.

גם בחצר בית הכנסת שלנו מסודרים עמודים
במרווחים שווים, כמו בחצר המשכן.

כָּל-עַמּוּדֵי הַחֲצַר סָבִיב מְחֻשְׁקִים כָּסָף

אֲשֶׁר תַּמִּיד תּוֹקֵד עַל-הַמִּזְבֵּחַ--לֹא תִקְבָּה .

הנר הגדול שתלוי מעל הבמה הזכיר
לי את אש התמיד של המזבח.

דוגמאות לתוצרי תלמידים

קרוב להשגת היעד – האיור מלווה בפסוק, אך חסר הסבר המבאר את הבחירה ואת הקשר בין הפסוק ובין משכן.

המורה יכול לבקש מהתלמידה להסביר את הבחירה ואת הקשר למשכן.

בתחילת הדרך – חסרים פסוקים מתאימים בשני איורים, והפסוק שנכתב מתחת לאיור הרביעי אינו מתאים.

מקום ששירת חתורה

"ועשית עליו זר זהב קיבי" (פרק כ"ה פסוק י"א)

"ונתת את הפפרת על הארן סלמעה..." (פרק כ"ה פסוק כ"א)

לקראת הביקור בבית הכנסת

הורים יקרים,

במשימת הערכה בנושא המשכן נתבקשו תלמידי הכיתה לבקר בבית הכנסת הסמוך למקום מגוריהם. ביקשנו מהם להצטייד במצלמה כדי לצלם בבית הכנסת סמלים הנוגעים למשכן, או לזהות מאפיינים הדומים למאפיינים של המשכן וכליו, שעליהם למדו בכיתה.

לביקור התלמידים בבית הכנסת יש ערך רב. זו הזדמנות להכיר את בית הכנסת ולזהות סמלים ההולמים מקום קדוש. בזכות הביקור יוכלו התלמידים לחוות מעט מתחושת הקדושה ששרתה במשכן.

עליכם להיערך לביקור התלמידים בבית הכנסת, ולקראת ביצוע המשימה ההירתמות שלכם הכרחית. אנו מציעים שתקבעו עם גבאי בית הכנסת את מועד הביקור. אנו ממליצים שלא לקיים את הביקור בשעת התפילה כדי לא להפריע למתפללים וכדי לאפשר לתלמידים להצטלם ולבצע את המשימה בנחת.

אנא הדפיסו את התמונות כדי שבנכם או בתכם יוכלו להדביקן באלבום המשכן האישי שלהם.

בברכה,

המורה _____